

Sygn. akt II Cz 981/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział II Cywilny- Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSO Irena Dobosiewicz

Sędzia : SO Maria Leszczyńska (spr.)

Sędzia : SO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa : (...) Spółki (...) w P.

przeciwko : F. S.

o : zapłatę

na skutek zażalenia pełnomocnika pozwanego T. O.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Świeciu

z dnia 24 lipca 2013 r. sygn. akt IC 412/13

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

Na oryginale właściwe podpisy

sygn. akt. II Cz 981/13

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa (...) Spółki (...) w P. przeciwko F. S. o zapłatę Sąd Rejonowy w Świeciu postanowieniem z dnia 24 lipca 2013r. na podstawie art. 48 ustawy o ustroju sądów powszechnych nałożył na pełnomocnika pozwanego grzywnę w wysokości 1000 zł za obrazę Sądu.

Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynikało, że po wywołaniu sprawy na salę rozpraw weszli pełnomocnik powoda oraz pozwany ze swoim pełnomocnikiem T. O.. Pełnomocnik pozwanego wszedł na salę rozpraw z włączoną już kamerą i ustawił ją na statywie na środku Sali rozpraw na wprost stołu sędziowskiego z obiektywem skierowanym na Przewodniczącego. Pozwany ani jego pełnomocnik nie zwracali się wcześniej z zapytaniem o możliwość rejestrowania przebiegu rozprawy i jego warunki. Przewodniczący na rozprawie nakazał pełnomocnikowi wyłączenie kamery i jej usunięcie z Sali rozpraw. Pełnomocnik zażądał wskazania podstawy prawnej polecenia na co został mu przytoczony ogólny przepis art. 155 kpc i Przewodniczący ponowił wezwanie o usunięcie sprzętu nagrywającego z Sali rozpraw. Pełnomocnik pozwanego nie reagował na te polecenia i uzasadniał możliwość

nagrywania stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości. Przewodniczący wielokrotnie powtarzał polecenie usunięcia kamery lecz bezskutecznie. W końcu została zarządzona przerwa.

Po przerwie strony stały się jak dotychczas lecz pełnomocnik pozwanego ponownie wszedł na salę z włączoną kamerą i ustawił ją jak poprzednio. Ponownie Przewodniczący wezwał go do usunięcia sprzętu nagrywającego lecz ten nie zareagował. Sąd wydał wówczas postanowienie o zastosowaniu kary porządkowej – grzywny. Pełnomocnik pozwanego złożył wniosek do protokołu o wyłączenie Przewodniczącego od prowadzenia sprawy.

W ocenie Sądu zachowanie pełnomocnika pozwanego na rozprawie w dniu 17 lipca 2013 r. stanowiło naruszenie powagi i porządku czynności sądowych. W pierwszym rzędzie wskazać należy, że Przewodniczący na rozprawie został wyposażony w określone narzędzia mające zapewnić prawidłowy jej przebieg. Przewodniczący kieruje więc rozprawą tak aby zapewnić prawidłowy jej przebieg. Przewodniczący kieruje więc rozprawą tak aby zapewnić zachowanie powagi, sprawności oraz gwarancji procesowych stron i zasad postępowania cywilnego (§ 61 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych). We wskazywanych okolicznościach Przewodniczący wydawał pozwanemu wielokrotnie polecenia zaniechania zachowania naruszającego powagę Sali rozpraw i wszystkie te wezwania pozostały bezskuteczne. Doprowadziła ta postawa pełnomocnika wpierw do zarządzenia przerwy w rozprawie a następnie do jej odroczenia. Nie może być żadnej wątpliwości, że takie zachowanie pełnomocnika pozwanego godziło w porządek czynności sądowych.

Następnie wskazać należy, że o ile same przepisy procesu cywilnego nie zawierają jednoznacznych ograniczeń dla umożliwienia stronom nagrywania rozprawy to w żadnym wypadku nie można uznać, że strony mają w tym zakresie pełną dowolność. Wszystkie czynności podejmowane przez strony podlegają ocenie Przewodniczącego na rozprawie pod kątem zachowania powagi czynności sądowych. W tej zaś sprawie pełnomocnik ustawił sprzęt nagrywający na środku Sali rozpraw z obiektywem skierowanym na samego Przewodniczącego. Wcześniej nie zwrócił się o zgodę na same nagrywanie oraz o sposób jego przeprowadzenia. Nie może być żadnej wątpliwości, że takie ostentacyjne zachowanie pełnomocnika, stanowiło rodzaj manifestacji braku zaufania do sądu i tym samym musiało wpływać na powagę samej rozprawy. Sąd wziął pod uwagę także okoliczność, że wybrany przez pozwanego sposób rejestracji rozprawy mógł sprawić wrażenie wywierania presji na Sąd i w efekcie mogłoby stanowić podstawę do wątpliwości, co do bezstronności Sądu. Tę ocenę wspiera postawa pełnomocnika w dalszej części rozprawy kiedy to w sposób urągający powadze Sądu próbował podważyć zasadność poleceń Przewodniczącego i w końcu się do nich nie dostosował. Wreszcie co do samego nagrywania rozprawy przez strony wskazać należy, że sama zasada jawności rozpraw i brak jednoznacznego zakazu w tym zakresie nie może przesądzać o takim prawie stron. Przepisy procesowe wskazują, że przebieg rozprawy jawnej utrwała się przez protokół (art.157§ 1 kpc). Protokół sporządza się, utrwalając przebieg posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie, pod kierunkiem Przewodniczącego zgodnie ze szczególnymi wymogami art. 158 kpc. Taki protokół musi spełniać warunki właściwego zabezpieczenia zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku przed ich utratą, zniekształceniem, nieuprawnionym dostępem, usunięciem lub inną nieuprawnioną zmianą, a także rozpoznawalność dokonania uprawnionej zmiany lub usunięcia i identyfikacji osoby dokonującej tych czynności (art.157§ 5 kpc). Jeżeli „oficjalny”- sądowy zapis rozprawy musi spełniać takie wymogi to nie sposób uznać aby możliwa była rejestracja przebiegu rozprawy bez takich obwarowań. Takie nagranie w dobie cyfrowej obróbki danych może podlegać dowolnym manipulacjom i prowadzić wręcz do stworzenia fałszywego obrazu przebiegu rozprawy. Dalej wskazać należy, że zasady elektronicznego protokolowania uniemożliwiają w ogóle nagrywanie członków składu sędziowskiego. Pełnomocnik pozwanego dokonał ustawienia sprzętu nagrywającego w sposób naruszający tę zasadę i uniemożliwił ochronę wizerunku sędziego. Sąd na podstawie art. 49 § 1 Ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych ukarał pełnomocnika pozwanego karą porządkową grzywny kierując się przy jej wymiarze stopniem zawinienia i skutkami tych działań jakim była konieczność odroczenia rozprawy. Na marginesie tego uzasadnienia wobec podniesionego w zażaleniu powoda okoliczności pełnienia służby wojskowej Sąd zwrócił się do skarżącego o sprecyzowanie tych danych przez określenie statusu (czy jest to służba czynna) i wskazanie przydziału służbowego. Skarżący w trakcie wizyty w sekretariacie Sądu jednoznacznie odmówił wskazania tych danych, co obecnie uniemożliwia ewentualna korektę postanowienia w trybie art. 395 § 2 kpc (notatka urzędowa z dnia 13 listopada 2013 r.).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł T. O.. Zarzucał naruszenie art. 49§ 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz art. 210 § 1 kpc a także art. 58§1 kc.

Twierdził, że sędzia bezpodstawnie odmówił mu prawa do rejestracji dźwięku i obrazu w trakcie rozprawy. Wyjaśnił, że powodem jego postępowania były wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Zarzucał, że Sąd bezpodstawnie nie zastosował art. 49§2 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych, skoro skarżący na rozprawie przybył w mundurze wyjściowym Marynarki Wojennej, w związku z czym jego przynależność do Sił Zbrojnych RP nie budziła wątpliwości. Wskazywał ponadto, że postępowanie w sprawie jest nieważne, ponieważ o to samo roszczenie między tymi samymi stronami toczyło się już postępowanie i zostało prawomocnie zakończone.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie T. O. działającego w sprawie jako pełnomocnik pozwanego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przede wszystkim wskazać należy, że postępowanie sądowe powinno się toczyć w atmosferze spokoju, powagi, a także szacunku dla urzędu sędziego i osób biorących udział w postępowaniu. W tym celu Przewodniczący rozprawy został wyposażony w określone narzędzie mające zapewnić prawidłowy jej przebieg. Przewodniczący kieruje więc rozprawą tak, aby zapewnić zachowanie powagi, sprawności oraz gwarancji procesowych stron i zasad postępowania cywilnego.

Znieważenie Sądu w rozumieniu art. 49§1 ustawy z dnia 27 lipca 2011r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych może być wyrażone słownie, gestem i w każdy inny sposób.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił, że skarżący swoim zachowaniem naruszył powagę Sądu. Po pierwsze nie zwrócił się o zgodę na samo nagrywanie oraz w sposób jego prowadzenia, po drugie, bez pozwolenia Sądu ustawił na środku Sali rozpraw na statywie sprzęt nagrywający, na wprost stołu sędziowskiego z włączoną już kamerą, po trzecie nie reagował na polecenia Sądu nakazujące mu usunięcie sprzętu nagrywającego z sali rozpraw.

Takie zachowanie skarżącego niewątpliwie zaburzyło przebieg rozprawy i spowodowało naruszenie powagi Sądu. Nie może budzić wątpliwości to, że podjęcie przez skarżącego samodzielnej decyzji w nagrywaniu rozprawy, ostentacyjne wejście na salę rozpraw z włączoną kamerą, ustawienie jej na środku sali, skierowanie obiektywu na sędziego prowadzącego sprawę stanowiło wyraz braku szacunku i lekceważenie sądu, a wręcz nie pozwalało na spokojne kontynuowanie czynności sądowych.

Nie bez znaczenia jest również to, że ukaranie skarżącego grzywną poprzedzone było wielokrotnym poleceniem Przewodniczącego nakazującym usunięcie kamery i dopiero, gdy polecenia okazały się bezskuteczne zapadło przedmiotowe postanowienie. Wy tłumaczeniem dla takiego zachowania skarżącego nie mogły być również podawane w zażaleniu okoliczności, takie jak wątpliwości co do bezstronności sędziego i zastrzeżenia do treści sporządzonych na rozprawie protokołów.

Zauważyć bowiem należy, że stronom w postępowaniu cywilnym przysługują w określonych sytuacjach środki prawne takie jak wniosek o wyłączenie sędziego czy też wniosek o sprostowanie protokołu.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy miał podstawy, by nałożyć na pełnomocnika pozwanego karę grzywny w kwocie 1000 zł.

Bezpodstawnie twierdzi również skarżący, że w sprawie naruszony został przepis art. 49§2 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych. Sam fakt, że wystąpił on na rozprawie w mundurze oficera Marynarki Wojennej nie uzasadnia zastosowania tego przepisu.

Znamiennym jest, że jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, skarżący odmówił wskazania na żądanie sądu czy pełni czynną służbę wojskową i jaki jest jego przydział służbowy. Uniemożliwiało to sądowi ewentualną zmianę postanowienia w trybie art. 395§2 kpc.

Również w przedmiotowym zażaleniu skarżący nie wskazał istotnych okoliczności, które warunkują zastosowanie wyżej cytowanego przepisu dotyczącego żołnierzy w czynnej służbie wojskowej.

Odnosząc się w dalszym ciągu do treści zażalenia wskazać należy, że w przedmiotowym incydentalnym postępowaniu zażaleniowym nie jest rzeczą Sądu Okręgowego dokonywanie oceny, czy postępowanie w sprawie jest nieważne z uwagi na powagę rzeczy osądzonej.

Z tych zatem względów zażalenie należało oddalić, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397§2 kpc.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem